

Ultreia 108 – november 2020

IN DEZE ULTREIA:

01. Van de Redactie
02. Regio's en bestuur vergaderden digitaal
03. Bestuursrichtlijn COVID-19
04. De Gids voor de Pelgrim
05. Podcast Camino NL
06. Netherlands Carillon bevat klok 'Roosteren'
07. Geschiedenis en Cultuur Lezingencyclus 2021
08. Lunakoor zingt Path of Miracles
09. Herinnering
10. Jacobus
11. Beleidsplan 2016-2020 nog een jaar van kracht
12. 'Jouw herberg' kan elk steuntje gebruiken
13. Boek: 'Kijk een pelgrim!!'
14. Boek: Als elke stap telt
15. Middeleeuws 'grapje' gevonden in kathedraal Santiago de Compostela
16. Colofon

Van de Redactie

Daar is hij dan, de eerste Ultrera 'nieuwe stijl', geschikt om te lezen op zowel laptop, tablet als mobiel! Uiteraard zijn we razend benieuwd hoe jij als lezer die nieuwe vormgeving ervaart, dus deel je ervaringen met ons en als je tips of ideeën hebt, zijn ook die van harte welkom.

Helaas moeten we constateren dat COVID-19 nog altijd een van de belangrijkste factoren is die onze mogelijkheden tot pelgrimeren bepalen. De een laat zich daardoor sterker leiden dan de ander. In de virtuele herberg op facebook leidt dat regelmatig tot discussie. Die virtuele gesprekken zijn mooi om te volgen, tenzij ze uitlopen op 'elkaar veroordelen'. Respect voor elkaar, elkaars argumenten en onze gedeelde passie leveren veel meer op, zoals inzicht in elkaars beweegredenen en wat ons op de allereerste plaats verbindt. Daar wordt niet alleen de virtuele herberg, maar ook de rest van de wereld veel mooier van.

Gedeelde passie, ook in deze lastige tijden, zou ook het thema van deze Ultrera kunnen zijn. We blijven activiteiten ontplooiën, creatieve oplossingen bedenken, herinneringen delen. En nu bieden we je nog meer mogelijkheden om dit fijne leesvoer op jouw favoriete manier tot je te nemen.

Blijf ons intussen voeden met verhalen, herinneringen, belevenissen. Beschrijf ze in 300 woorden in een Word-document en illustreer ze met een of meer foto's in JPG-formaat

Jullie redacteur-van-de-maand,

Francine van den Bergh

Regio's en bestuur vergaderden digitaal

Op 17 oktober hebben de regiocommissies en het bestuur digitaal vergaderd. Aanvankelijk was de vergaderdatum 21 maart en toen dit niet kon doorgaan, zouden we op 17 oktober fysiek bij elkaar komen in het Meisjeshuis in Delft.

De coronamaatregelen noopten ons om het geheel digitaal te doen en wel vanuit het Huis van Sint Jacob. Voorzitter was Cees Haasnoot (regio Den Haag). Hij leidde de regio's en vertegenwoordigers van het bestuur vaardig door de agenda.

De volgende onderwerpen kwamen aan de orde: wat is het advies van de regio's over de voor- en najaarsbijeenkomsten; activiteiten en ledenwerving door de regiocommissies en een uiteenzetting over de plannen om het Heilig Jaar landelijk in Roermond te vieren.

De regiocommissies adviseerden het bestuur om de voorjaarsbijeenkomst te laten organiseren door de werkgroep Ledenbijeenkomsten met een informatiemarkt, de werkgroepen, een optreden van ons koor, het uitzwaaien van de pelgrims enz. De najaarsbijeenkomst wordt volgens het voorstel beurtelings georganiseerd door een regiocommissie met zoveel mogelijk vrijheid voor een eigen invulling. Het advies is ook om beide bijeenkomsten open te stellen voor niet-leden. Binnenkort neemt het bestuur een definitief besluit.

Qua fysieke activiteiten was het beeld wisselend: sommige regio's organiseren nog wel wandelingen en fietstochten; andere regio's hebben de fysieke activiteiten voorlopig stopgezet. De regiocommissies dringen erop aan dat het bestuur met duidelijke richtlijnen komt. (Hieraan is gevolg gegeven, zie verderop in deze Ultreia).

Het Heilig Jaar wordt op 25 juli 2021 landelijk in Roermond gevierd. De organisatie ligt in handen van de regio Limburg. Andere regio's kunnen hierbij aanhaken of zelf een of meer activiteiten organiseren, mogelijk op een andere dag.

De voorzitter van het Genootschap, Peter Hesseling, dringt erop aan digitale middelen in te zetten, zoals deze vergadering, om contact te houden met de leden. Het bestuur wil dit graag accommoderen.

Bestuursrichtlijn COVID-19

Tijdens de landelijke bijeenkomst met de regiocommissies op 17 oktober jl. waren er verschillende meningen over het al dan niet organiseren van activiteiten en de mogelijkheden daartoe.

De maatregelen die vanwege de COVID-19-uitbraak zijn afgekondigd, treffen ook de activiteiten in de diverse regio's van ons Genootschap.

Het afgelasten van de Cafés St. Jacques en wandel- en fietsactiviteiten had als grondslag dat de basisregels niet konden worden gehandhaafd in de desbetreffende omgeving/locaties.

De meeste basisregels zoals handen wassen, afstand houden, mondkapje dragen zijn ingeburgerd.

Wat onduidelijk is zijn de richtlijnen over het *zich verplaatsen naar andere gebieden*

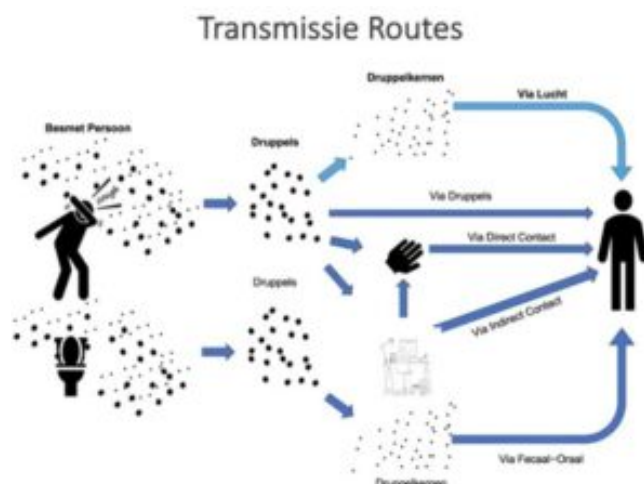
. Door het onnodig verplaatsen neemt de druk op het Rt (reproductiegetal) toe. Ondanks het toepassen van de basisregels verhoogt men het risico op verdere (geografische) verspreiding en besmetting.

Tijdens de eerste COVID-19-uitbraak heeft men retrospectief deze aanname kunnen bevestigen.

Het is niet wenselijk om activiteiten te organiseren waarbij men zich verplaatst naar bijvoorbeeld een startpunt voor een wandeling, ondanks het feit dat alle bijkomende basisregels bij het startpunt geborgd zijn.

'Studio Jacob'

Het staat eenieder vrij een wandeling te maken. Wat het Nederlands Genootschap van Sint Jacob betreft is een activiteit in groepsverband, vanwege de verplaatsingen, niet in overeenstemming met de overheidsmaatregelen die voor ons leidend zijn. De landelijke maatregelen gelden voor heel Nederland, dus ook voor regio's die zich in een lager risiconiveau bevinden.

Met pijn in het (pelgrims)hart heeft het bestuur deze maatregel moeten nemen. Hou je haaks, blijf gezond.

Namens het bestuur

Peter Hesseling, voorzitter

De Gids voor de Pelgrim

In een nieuwe, geactualiseerde vertaling binnenkort beschikbaar!

De

Gids voor de Pelgrim

is een 12e-eeuws document dat verhaalt over het pelgrimeren naar het graf van de heilige Jacobus in Santiago de Compostela.

Het is een levendige tekst, opgenomen in de

Codex Calixtinus

, met fascinerende details, geestig, met toespelingen en parodieën en met groot ontzag voor heiligen en hun relieken. Het leest als een propagandaboek voor het pelgrimeren naar Jacobus' graf in Santiago de Compostela.

Pauselijke bul over 'Heilige Jaren'

In een elftal hoofdstukken leest u over de wegen vanuit Frankrijk naar Santiago, over dagetappes in Spanje, over dorpen en steden langs de routes, over opvangcentra, rivieren en regio's, hun bewoners en hun eigenaardigheden. En natuurlijk over de stad Santiago, Jacobus' graf aldaar, de kathedraal en over hoe de pelgrims ontvangen moeten worden.

De tekst van de

Gids

, in een vertaling van Jan van Herwaarden, is voorzien van een inleiding en een aantal beschouwingen over specifieke onderwerpen, onder meer pelgrimeren in de 12 eeuw, de wegen naar Santiago, de heiligen en hun relieken langs de route, de Codex Calixtinus en de (kerk)politieke context in Spanje in de 12 eeuw.

Een aantrekkelijk en ruim vormgegeven boek met mooie foto's en kaarten!

Omdat het bestuur graag inzicht heeft in de belangstelling voor deze heruitgave, vragen wij om via de knop onder dit artikel uw interesse aan te geven. Wanneer u dat doet, krijgt u straks als eerste de mogelijkheid tot voorinschrijving tegen een aantrekkelijke prijs.

Podcast Camino NL

Er zijn weer nieuwe afleveringen verschenen in de podcastserie Camino NL.

Maak kennis met:

een jonge pelgrim op te kleine schoenen;

een pelgrim die hospitalero werd;

een student die heen en weer liep naar Santiago;

een schippersvrouw die op de camino ontdekte waar ze werkelijk thuis was.

Camino NL is te beluisteren via podcastapps, Spotify of camino.buzzsprout.com

Johanna Kroon

Netherlands Carillon bevat klok 'Roosteren'

Op 17 oktober jl. was in het programma

Andere Tijden

een reportage te zien over het

Netherlands Carillon

in Washington D.C., dat in 1954 aan de VS geschonken is als dank voor de bevrijding en de hulp uit het Marshallplan.

De reportage geeft een beeld van het verzuilde Nederland in die jaren en wat er allemaal fout ging.

foto uit het boek

In het boek van Diederik Oostdijk waar de reportage op is gebaseerd, wordt nader ingegaan op de verschillende klokken. De 24

klok is de enige die aan een plaats is gewijd en wel aan Roosteren.

Op de klok is Jacobus de Meerdere afgebeeld, de patroonheilige van de plaatselijke parochie. Jacobus is afgebeeld met een boek, staf en knapzak. Op de achtergrond een plaats met meerdere kerktorens. Zo moest verbeeld worden dat er verschillende geloofsrichtingen waren in Nederland.

Toen Roosteren, gelegen tussen het Julianakanaal en de Maas als grensrivier met België, van september 1944 tot januari 1945 in de frontlinie lag, was de bevolking grotendeels geëvacueerd. Er bleef een kleine groep achter die actief was in het verzet en gestrande geallieerde piloten naar België smokkelde. Alphons Henskens beloofde een kapel te bouwen voor Onze-Lieve-Vrouwe van Altijddurende Bijstand wanneer Roosteren ongeschonden uit de strijd zou komen. Door wonderbaarlijk toeval bleef Roosteren gespaard en na de oorlog werd een Mariakapel gebouwd. De leider van de groep, Jan Mathijs Peters, werd later geëerd met de Amerikaanse *Medal of Freedom*

en in 1951 met de Militaire Willemsorde. Rond 1950 was hij lid van de Tweede Kamer voor de KVP. Met zijn oude 'knokploeg' werd besloten een klok te adopteren voor het nationale geschenk als verklanking van de redding van Roosteren.

De aflevering van *Andere Tijden* is nog te zien op Uitzending Gemist

Boek: Diederik Oostdijk,

Klokken voor Amerika, weerklink van de bevrijding
, Amsterdam 2020

Met dank aan Ben van der Linden die hierop attendeerde.

Geschiedenis en Cultuur Lezingencyclus 2021

Als de feestdag van Jacobus, 25 juli, op een zondag valt, maakt de kerkelijke traditie in Santiago daar graag een Heilig Jaar van. Zo ook in 2021. Of en hoe we dat (kunnen) vieren staat te bezien, maar voor de Werkgroep Geschiedenis en Cultuur was het een mooie aanleiding om dit als thema te kiezen voor de traditionele voorjaarslezingencyclus.

Tradities, zoals de viering van een Heilig Jaar, zijn van alle tijden en culturen wereldwijd. De feestdag van een heilige, een kosmisch fenomeen, een zons- of maansverduistering of een door een autoriteit, koning, paus of bisschop verzonnen moment, dient ritueel gemarkeerd.

Vier sprekers gaan daar, ieder vanuit eigen perspectief, nader op in.

Op 27 januari gaat André Droogers, emeritus hoogleraar culturele antropologie, na vertoning van de film

Saint Jacques... La Mecque

(verkorte Engelse versie) nader in op pelgrimeren als 'vorm van verblijven in de marge' en het ontstaan van

communitas

, gemeenschapsgevoel, solidariteit, over maatschappelijke grenzen heen.

Op 10 februari spreekt Hijme Stoffels, emeritus hoogleraar godsdienstsociologie, over 'Het leven houdt zijn wonderen verborgen: wondergeloof in de hedendaagse samenleving'. Ook (of juist?) in tijden van ontkerkelijking en secularisatie blijven mensen onbekommerd over wonderen spreken. Wat is en betekent in de hedendaagse samenleving een wonder?

Op 24 februari, onder de titel 'Wonderen in tijden van crisis', neemt Marije de Nood, conservator bij het Museum Catharijneconvent, je mee op een fascinerende tocht langs historische en eigentijdse (wonder)verhalen op pelgrimswegen naar Santiago. Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de huidige wonderverhalen en die van eeuwen geleden?

Op 10 maart sluit Monique Walrave, bestuurslid van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob en ervaren pelgrim in wier leven contacten en ontmoetingen centraal staan, de reeks af. Op 31 december 2020 begint in Santiago de Compostela een Heilig Jaar. Hoe zullen en kunnen pelgrims dit beleven in

deze onzekere tijden?

Zie voor alle (actuele) informatie en inschrijving de webpagina van de werkgroep.

Let op: degenen die zich al eerder inschreven voor de eerste lezing hebben voorrang met een gratis kaart

Lunakoor zingt Path of Miracles

De muzikale structuur van het zeventienstemmige, hedendaagse werk
Path of Miracles

is gebaseerd op de pelgrimstocht naar Santiago de Compostela. Het bestaat uit vier delen, die overeenkomen met de vier belangrijkste rustplaatsen op de Camino Frances: I. Roncesvalles; II. Burgos; III. Leon; IV. Santiago.

Joby Talbot schreef
Path of Miracles

in 2005 voor het Engelse ensemble Tenebrae. Het libretto is geschreven door de Engelse dichter Robert Dickinson. Een groot deel van de teksten ontleende Dickinson aan de *Codex Calixtinus*

. Deze bevat preken, liturgische teksten, een beschrijving van de wonderen van Jacobus en de tocht van zijn lichaam naar Santiago; ook zit er een relaas in van de

veldtocht van Karel de Grote tegen de Moren. Het laatste deel (
de Gids

) bevat allerhande praktische aanwijzingen en waarschuwingen voor pelgrims.

Daarnaast bevat de
Codex

muziek die gebruikt kon worden tijdens religieuze diensten – zoals de Eerste en Tweede Vespers en de Laudens – en liederen voor reisgezellen en pelgrims, zoals het pelgrimslied

Dum Pater Familias

, met een refrein in zeven talen. Naast de

Codex Calixtinus

putte Dickinson uit liturgische teksten en andere middeleeuwse teksten (zoals de *Carmina Burana*

) en hij voegde eigen dichtregels toe.

Uiteraard onder voorbehoud van coronamaatregelen zijn dit de concertdata voor 2021:

12 februari	
Elst, Grote Kerk	
20.15 uur	

13 februari

Zwolle, Plantagekerk

20.15 uur

14 februari

Utrecht, Sint Willibrordkerk

15.00 uur

25 juli

Haarlem, Grote of Bavokerk

vesperdienst

Herinnering

Ik zit achter mijn bureau deze middag. NPO4 op de radio met de Klassieke Top 400. Op nummer 103 staat de Prelude in C van Bach. Al bij de eerste noten zet ik mijn bril af en kijk naar buiten door een waterig waas. Terug in de tijd ben ik, tien jaar om precies te zijn en wel in die kleine herberg in Ruitelán. Dit schreef ik toen op mijn reisblog: 'Hier heerst het geluid van koeienbellen, hanengekraai en andere vredige boerenlandgeluiden. Het wordt nog vrediger als ik de kleine herberg Pequeña Potala binnenga. Het ruikt er naar wierookstokjes. Overal hangen Tibetaanse gebedsvlaggetjes en er komt new age muziek uit de luidsprekers. Luis en Carlos, uitbaters van de herberg, kunnen heerlijk koken. Na de maaltijd drukt Carlos ons op het hart om niet eerder op te staan dan 7.00 uur, als de muziek begint. Als de wierookstokjes zijn opgebrand en de geur van het heerlijke eten is verdampt, blijft de muffe, vochtige geur over van een huis hoog in de bergen waarin nauwelijks wordt gestookt. Zou het in de echte Potala ook zo ruiken? Zoals gebruikelijk moeten alle ramen potdicht want je zou het eens koud kunnen krijgen... zucht... slapen maar.

Dan word ik wakker, in de verte klinkt muziek. Geen Bob Marley dit keer. Nee, nu klinkt een Ave Maria! Droom ik of is dit werkelijkheid? Deze tranentrekker is toch wat veel zo op mijn nuchtere maag, zeker in de emotionele draaikolk die camino heet. Laten we het er op houden dat Bach/Gounods Ave Maria voor mij altijd verbonden zal blijven met die vochtige, muffe kleine potala, waar het water op de dichte ramen stond, maar waar die geweldige hospitaleros je met die kleine irritaties en ongemakken verzoenden door hun bijzondere kijk op het leven '

Dierbare herinnering...

René Boogers

Jacobus

Op weg van Etten-Leur naar Santiago had ik constant een metgezel. Wel een die niet veel zei, maar hij heeft wel veel betekend voor mij onderweg. Het klinkt gek, maar ik heb voortdurend met hem gepraat. Echter, hij zei niet veel terug. Het was namelijk een beeltenis van Jacobus, die ik constant om mijn nek had hangen. Behalve...

Op weg naar Isle moest ik dwars door de eindeloos grote stad Limoges. Omdat ik te laat dreigde aan te komen, sprak ik een meneer aan die in zijn tuin stond te werken. Even later stopte dezelfde meneer naast mij, bereid mij naar mijn adres te brengen. Ik blij in het autootje gestapt, na de bagage achterin te hebben gelegd.

Aangekomen bij mijn onderkomen, kwam ik tot de ontdekking dat mijn Jacobus nog in de auto lag. Het kostte deze jongen enkele tranen, omdat Jacobus al wekenlang mijn trouwe metgezel was. Mijn gastheer zag mijn verdriet en vroeg mijn e-mailadres. Mocht mijn Jacobus terechtkomen, dan zou hij contact met mij opnemen.

En... enkele maanden later kreeg ik mijn Jacobus netjes opgestuurd. Het kostte mij alleen een gebedje voor mijn gastheer. Opnieuw op weg naar Santiago het volgende jaar was Jacobus weer mijn trouwe metgezel en heeft hij mij zonder problemen naar mijn einddoel gebracht. Terug thuis kreeg hij een warme plek tussen alle andere attributen, die mij aan de voettocht naar Santiago herinneren.

In 2019 op weg naar Santiago hing Jacobus om de hals van mijn vrouw. Omdat Jacobus niet om mijn nek hing, kon dit natuurlijk niet goed aflopen. Onderweg viel ik voorover op mijn gezicht. Gevolg: bril en gezicht kapot en ego beschadigd.

Het plan is om weer samen met mijn vrouw naar Santiago te lopen. Dan hangt Jacobus weer om mijn nek. Zeker weten.

Rien van Halteren

Beleidsplan 2016-2020 nog een jaar van kracht

Uiteraard was het plan om dit jaar tot een goed en breed gedragen beleidsplan 2021-2026 te komen. Maar daarvoor is het van belang dat alle belanghebbenden – regiocommissies, werkgroepen en bestuur – met elkaar in gesprek kunnen gaan in een fysieke vergadering. Dan komt alle inbreng goed tot zijn recht en is een volwaardige, open discussie mogelijk over de ingebrachte ideeën, visies en standpunten.

Corona maakt die werkwijze onmogelijk. In maart/april konden de geplande bijeenkomsten met regiocommissies en werkgroepen niet doorgaan. Vervolgens is in mei/juni per e-mail inbreng verzameld van de regiocommissies en werkgroepen. Dat leverde rode draden maar ook dilemma's op.

Het plan was om deze in oktober/november met de regiocommissies en werkgroepen te bespreken, maar wederom gooide het coronavirus roet in het eten. Daarom is in de afgelopen Algemene Ledenvergadering besloten dat het beleidsplan 2016-2020 nog een jaar van kracht blijft.

Intussen bewaart het bestuur de verzamelde informatie en – zodra we weer veilig bij elkaar kunnen komen – zullen er nieuwe bijeenkomsten worden gepland om daarin met elkaar het gesprek aan te gaan. Wordt dus vervolgd.

2020 – pelgrimeren en besturen binnen de coronabeperkingen

'Jouw herberg' kan elk steuntje gebruiken

COVID-19 belemmerde talloze pelgrims om hun beoogde tocht te maken. Bij alle refugio's is dat pijnlijk gevoeld. Langdurig gesloten grenzen en/of regio's in Frankrijk en Spanje maakten het hospitaleros onmogelijk hun mooie werk te doen.

Eigenaren van pelgrimsherbergen zagen intussen de kosten doorlopen en de inkomsten – zo goed als – stilvallen. Zo ontvingen Hanny en René Heinrichs van 'Nos Repos' in Augy sur Aubeis vorig jaar slechts veertig gasten, nog geen twintig procent van de gemiddeld 250 pelgrims die ze hier andere jaren geestelijk en lichamelijk verzorgen.

Deze hospitaleros en al hun collega's willen niets liever dan dit rampjaar vergeten, maar vooral... overleven.

Ze willen overleven en open blijven, zodat wij – als we straks hopelijk weer 'gewoon' op weg kunnen – betaalbaar en goed onderdak vinden. En niet alleen dat, maar vooral dat we de inspirerende ontmoetingen met medepelgrims, de bijzondere gesprekken, de intense ervaring die we delen, niet hoeven te missen.

Sta daarom even stil bij wat eigenlijk zo gewoon is als je onderweg bent: op zo'n fijne, gastvrije plek een donativo achterlaten. Doe het ook nu, zoek op internet je favoriete, je bijzondere, die ene refugio op. Of ga virtueel langs bij alle refugio's op een route die je beslist nog een keer wilt lopen.

Op hun website vind je vast een mogelijkheid om jouw donativo achter te laten.

Nu als geestelijke en materiële ondersteuning voor de hospitaleros die altijd zo warm en betrokken voor ons klaarstaan.

Hanny en René, initiatiefnemers voor het luiden van deze noodklok, vind je via Stichting Vriendenkring Pelgrimsrefuge 'Nos Repos'. (ANBI goedgekeurd, dus je gift is fiscaal aftrekbaar).

Boek: 'Kijk een pelgrim!!'

Dit boek van Paul J. Melman bestaat uit achttien korte verhalen over pelgrims die op weg zijn naar Santiago de Compostela en een tussenstop maken in Casa Waslala in het Noord-Spaanse dorp Belorado. Casa Waslala is een klein pension dat de schrijver in 2006 samen met zijn vrouw heeft opgezet.

Ieder verhaal gaat over een gast of een stel; veelal brachten ze een bezoek van maar één nacht. Al die mensen zijn pelgrim en zien er ook zo uit; van de buitenkant. Als je ze leert kennen, zijn ze evenwel allemaal anders. De ene is de andere niet.

Paul J. Melman (1948), is socioloog en was jarenlang werkzaam in ontwikkelingssamenwerking. Sinds 2006 woont hij met zijn vrouw in het Spaanse Belorado.

'Kijk, een pelgrim!!'

is als e-book uitgegeven bij Brave New Books en ook verkrijgbaar bij Bol.com, Kobo en Kobo-plus.

Boek: Als elke stap telt

September 2019 startte Paul Edlinger redelijk impulsief zijn Camino del Norte. Toen was zijn doel het opbouwen van nieuwe herinneringen. Onderweg gebeurde er veel en werden doelen behaald die niet gesteld waren. Nu, een jaar later, weet hij: het lopen van de camino was één van zijn beste keuzes ooit.

Men zegt, 'de camino geeft wat je nodig hebt'. Het klinkt raar, maar Pauls grote gift was een blessure (die niet verhinderde dat hij zijn camino voltooide). Deze zorgde ervoor dat hij vier maanden stil moest zitten en uiteindelijk een teenamputatie moest ondergaan. Hierdoor was er tijd om zijn ervaringen op te schrijven. Dat heeft geresulteerd in zijn boek

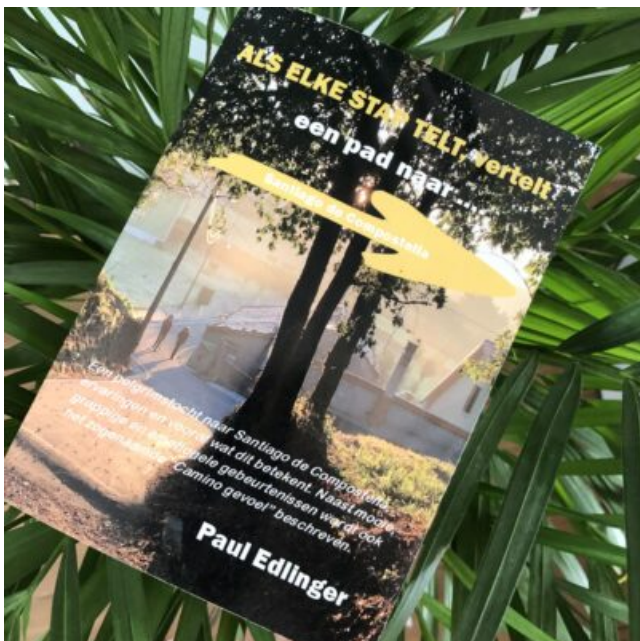
Als elke stap telt

, over hoe het is om een camino te lopen. Wat doet dat met je als mens? Wat gebeurt er onderweg?

Door het schrijven herbeleefde Paul zijn camino en kwamen zijn ervaringen en inzichten in een nog steviger fundament in hem terecht. Mede hierdoor werd zoveel duidelijker wat het nut en de zin van een dergelijke onderneming kan zijn. Hoeveel mensen worstelen na terugkomst met het verlangen terug te gaan? Met hoe hun leven hier ingericht is? Hoeveel mensen veranderen na een camino van baan of nemen andere grote beslissingen? Hoeveel mensen zeggen na een camino dat ze veranderd zijn?

Geïnspireerd door deze inzichten en de reacties op zijn boek en ervaring koos Paul ervoor zich in te zetten om de camino meer bekendheid te geven. In het bijzonder bij de jongeren. Hij nodigt iedereen uit die hierover tips en ideeën heeft, deze naar hem te mailen.

Meer over het boek en de reviews van lezers vind je op de website van Als elke stap telt. Daar kan het boek ook worden besteld. (Een deel van de opbrengst wordt gedoneerd aan het KWF.)

Middeleeuws 'grapje' gevonden in kathedraal Santiago de Compostela

SANTIAGO – 900 jaar na de bouw van een van Spanjes meest bezochte plaatsen voor pelgrims in Santiago de Compostela heeft een Britse kunsthistorica per toeval een middeleeuwse 'spotprent' gevonden. Het gaat om een mannenfiguur die op een van de pilaren op dertien meter hoogte is aangebracht tijdens de bouw en eigenlijk alleen door een andere werknemer gevonden zou kunnen worden. Het is vermoedelijk een zelfportret van een van de stenhouwers die aan de kathedraal werkte.

Het is mooi om na honderden jaren toch nog iets nieuws te ontdekken in de kathedraal van Santiago de Compostela. De Britse kunsthistorica Jennifer Alexander meent dat de door haar gevonden afbeelding een grapje moet zijn geweest omdat deze moeilijk te zien is voor de gewone kerkganger.

Bron: Spanje Vandaag 10/11/2020

foto: Jennifer Alexander

foto: Javier Alamo / PIXABAY

Colofon

Ultreia is een uitgave van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Voor meer informatie en nieuws zie de website www.santiago.nl (<https://www.santiago.nl>) en de facebookpagina, waar je ook tips en ervaringen kunt uitwisselen met andere pelgrims.

Redactie: José van der Haar en Francine van den Bergh

Redactieadviseurs: Julie Merks en Monique Walrave

Verzending: Han Lasance

Deadline/publicatiedatum: De Ultréia verschijnt rond de 20e van iedere maand. Wij zien uw kopij graag voor de 15e tegemoet op ultreia@santiago.nl (<mailto:ultreia@santiago.nl>).

Aanwijzingen voor de auteur: Kopij mag maximaal 300 woorden bedragen in platte tekst (tekst zonder opmaak), bij voorkeur met een relevante foto/afbeelding (met bronvermelding) erbij. Wij gaan ervan uit dat wij deze foto dan vrij mogen gebruiken.

Foto's: Voor deze Ultréia is ook gebruik gemaakt van foto's van <https://pixabay.com/> (<https://pixabay.com/>)

Vertrouwenspersoon: Het Genootschap heeft een vertrouwenspersoon die je kunt benaderen voor problemen, conflicten of een vertrouwelijk gesprek. Hier (<https://www.santiago.nl/vertrouwenspersoon/vertrouwenspersonen>) vind je daarover meer informatie.